Aᴼ. 1829. N°. 46.



BREDASCHE COURANT.

Zaturdag den 19 September

NEDERLANDEN.

BREDA, — 18den September.

Wij ontleenen de volgende bijzonderheden, onze provincie betreffende, uit de tabellen, welke, bij het verslag over het armwezen als anderzins, in de laatste vergadering der Staten Generaal overgelegd zijn.

« In het jaar 1827 bestonden er in deze provincie 284 administratien voor het verleenen van hulp aan huis-zittende-armen, welke administratien regelmatig 22,873 behoeftigen bedeelden; 37 godshuizen, te zamen 606 personen bevattende (hier ontbraken echter nog twee opgaven); 5 armen-scholen, welke ten kosten der gemeenten of armen-administratien onderhouden werden, en 778 leerlingen telden; 254 scholen, op welke arme kinderen te zamen met anderen onderwijs genoten en 3936 kinderen telden; — 2 werkscholen, in welker kosten voorzien werd, in die van de eene door een godsdienstig genootschap, terwijl de andere door bijzondere personen werd bekostigd; het getal kinderen op deze beide scholen beliep 259; — eene werkschool, te s' Hertogenbosch, alwaar 30 leerlingen onderwijs in werken met de naald genoten; — 9 verpachte banken van leening, te weten: te s' Bosch, Bergen op Zoom, Breda, Grave, Geertruidenberg, Heusden, Willemstad, Klundert en Oudenbosch, in dezelve waren, in 1827, 96,916 panden beleend of vernieuwd; 25,219 gelost en 5540 verkocht; — eene spaarbank, en wel te s' Hertogenbosch; — 13 zieken- of begraafnis-bossen, als: 2 te Breda, 6 te Bergen-op-Zoom en 5 te Tilburg, welke te zamen een aantal van 1196 leden tellen; behalve deze bestond er nog een bos te Eindhoven, welks bestuur echter buiten staat was, de gevraagde opgaven te leveren. In datzelfde jaar bestonden er in deze provincie elf zoutziederijen, 182 wind-korenmolens, 35 water-koorn-molens, 27 ros-koorn-molens, 6 branderijen en disteleerderijen, 241 bier-brouwerijen en kunst-azijn-makerijen."

— Uit de rekening van het hoofdbestuur over het fonds ter aanmoediging en ondersteuning der gewapende dienst in de Nederlanden, gedaan in de vergadering van het bestuur en der districts-commissarissen, op den 29sten Julij ll., te Amsterdam gehouden en thans publiek gemaakt, blijkt, dat het kapitaal, op den 31sten December 1828, had bedragen de somma van *f* 2,341,450. Op dienzelfden 31sten December waren er gratificatien verleend aan 1205 verminkten, 349 nageblevene van gesneuvelden en 193 kinderen. In 1828 was voor gratificatien uitbetaald eene somma van *f* 65,836; 93 cts., behalve nog eene som van *f* 700; 03 cts. voor achterstallen van 1827. Over datzelfde jaar 1828 was reeds uitbetaald geworden eene somma van *f* 14,265 87 cts voor bedeelingen aan 410 verminkten in oorlogen, gevoerd vóór November 1813, van welke er 29 in het Invalieden-huis te Leiden zijn opgenomen; zijnde het getal der Invalieden aldaar daardoor tot op 111 gestegen.

— Eenige dagen geleden behelsde de *Courrier de la Meuse* eene aanklagt wegens het aanwezen van een zoogenaamd *Zwart kabinet* (het bekende *Kabinet noir* van *Napoleon*) in de Nederlanden, waarin het geheim der brieven geschonden zou worden; dat dagblad voerde eenen slecht weder toegemaakten brief van Aalst, te Luik ontvangen, tot bewijs daarvan aan. Wij zullen nooit aan zulk eene onregtvaardigheid van den kant onzer regering geloof slaan, aangezien wij haar niet alleen daartoe buiten staat achten, maar om dat dergelijk iets alhier volkomen nutteloos, ja, in ieder handeldrijvend land, hoogst schadelijk zijn zou Wij voegen er bij, dat, indien er zulk eene schandelijke spionnering bestond, de brieven met meer zorgvuldigheid en niet slecht weder toegemaakt aan het adres bezorgd zouden worden. Wij houden derhalve deze hatelijke beschuldiging of voor eene onverschoonlijke dwaling of voor laster.

— Te Amsterdam zouden onlangs aangekomen en in het logement *het Wapen van Amsterdam* gelogeerd zijn *Devit*-dar-effendi, *Rachid*-effendi, *Ahmet*-effendi en *Soliman*-effendi, allen opper-officieren in dienst des onder-konings van Egijpte.

— Het parijsche dagblad *la Quotidienne* van den 15den behelst, onder zijn artikel Parijs van den 14den, het volgende: » Verscheiden dagbladen hebben, heden morgen, gemeld, dat de generaal *Diebitsch* de turksche gevolmagtigden zou geantwoord hebben, dat hij niet over den vrede zou onderhandelen als te Konstantinopel. Zij voegden er bij, dat deze woorden des generaals te vinden zijn in den *Oesterreichische Beobachter* van den 5den dezer. Dit nommer van den *Beobachter* is aangekomen en men vindt daarin het volgende berigt (*in sommige afdrukken van ons vorig nommer reeds hoofdzakelijk vermeld*).

» » Volgens tijdingen van Konstantinopel van den 17den Augustus, heeft de Porte, tot de voorname bepalingen van het traktaat van den 6den Julij toetredende, en door de vereenigde vertogen van de gezanten van Engeland, Frankrijk, Oostenrijk en Pruissen overgehaald, den groot vizier last gegeven, om gemagtigden aan den generaal *Diebitsch* te zenden, ten einde zonder verwijl onderhandelingen over den vrede te openen.""

Een ander parijsch dagblad meldt, insgelijks onder de dagteekening van den 14den, dat een oogenblikkelijk ontvangen brief de tijding inhoudt, dat de Russen binnen Konstantinopel getrokken zijn, en dat de sleutels dier hoofdstad, die van Adrianopel naar Petersburg zijn gevolgd. Dat dagblad zegt insgelijks, dat de generaal *Diebitsch* zou geweigerd hebben, buiten de muren van het aloude Bijzantium te onderhandelen. Hetzelve meldt echter noch plaats waaruit, noch dagteekening wanneer deze brief geschreven zou zijn.

Berigten van den 14den van Londen, zoo even bij ons ontvangen, melden, dat het gouvernement depêches van den heer *Gordon* van Konstantinopel, van den 20sten Augustus gedagteekend, ontvangen heeft. Op dien tijd waren aldaar geene nadere tijdingen, van de operatien der legers, noch van de gevolgen, der van den Groot-Vizier gezonden instructien wegens de vredesonderhandelingen met den Generaal *Diebitsch* bekend.

Daar nu de jongste duitsche brieven geen woord, noch van het binnen trekken der Russen in Konstantinopel, noch van bovengemelde verklaring van den Generaal *Diebitsch* gewagen, kan men zulks gerust als bloote geruchten beschouwen.

BRUSSEL, — 17 September.

H. M. de koningin, van H. K. H. de prinses *Marianne*, als mede van Z. K. H. den prins van Oranje, die, den 15den dezer, van zijne reize naar Mechelen, Antwerpen, Leuven, enz., ter inspectie der schutterijen dier steden, terug gekomen was, vergezeld, heeft eergisteren avond het zangspel *la Muette* met hoogsderzelver tegenwoordigheid vereerd.

— Z. M., in aanmerking nemende, dat, onder de verschillende stichtingen voor de studiën in dit Rijk, de inkomsten van sommigen zoodanig beperkt zijn, dat zij, bij gebrek aan de noodige middelen, derzelver belangen voor de regtbanken niet kunnen doen gelden, en de kosten niet kunnen bestrijden der geregtelijke vervolgingen tegen weigerachtige schuldenaren; gezien hoogstdeszelfs besluit van den 26 Mei 1824, houdende algemeene bepalingen omtrent het *gratis* procederen in regten van arme en onvermogende lieden, van de armen-directiën en van de kerkbesturen der verschillende godsdienstige gezindheden; overwegende, dat de groote meerderheid der stichtingen van onderwijs zijn daargesteld ten voordeele van behoeftige studenten, en het beheer dier stichtingen, even als dat der stichtingen van weldadigheid, kosteloos wordt uitgeoefend, heeft, bij besluit van den 6den Sept., de bepaligen van bovengemeld besluit uitgestrekt tot en toepasselijk gemaakt op de *stichtingen voor het onderwijs*.

Nog heeft Z. M., bij besluit van den 13den Augustus ll., eenen onderstand van 1375 guldens verleend aan zeven weduwen van ambtenaren, aan vier voormalige beambten, aan vier gewezen monnikken en aan vier ongelukkigen of vaders van talrijke huisgezinnen, allen in de provincie Henegouwen woonachtig.

— Naar men verzekert, houdt de heer *de Brouchere*, lid van de tweede kamer der Staten-Generaal, zich thans onledig met het vervaardigen van een werk over de verbeteringen, welke in het openbare onderwijs zouden noodzakelijk zijn.

— De *Neuremberger Correspondent* meldt, dat, te Hamburg, eene partij ruuw katoen in den brand geraakt en geheel verteerd is, zonder dat er eenig vuur of licht in de nabijheid geweest is. Dewijl er tot dusverre geen voorbeeld van een dergelijk verschijnsel gezien is, heeft de gezondheids-commissie te Hamburg gemeend, het geval te moeten publiek maken, als een bewijs van de mogelijkheid, dat deze stof van zelf in den brand kan geraken.

— In den avond van den 10den, op den weg van Mechelen naar Antwerpen, tusschen Contich en Moorze, hebben eenige dieven een koffertje van het rijtuig van den heer J. B. S. * * *, koopman te Antwerpen, gestolen; in hetzelve was, zoo aan goud als aan goederen, voor 3 à 400 guldens aan waarde. De policie is de dieven op het spoor.

— Gisteren heeft een schrijnwerker, in deze stad woonachtig, zich zelven om het leven gebragt, door den brand te steken in een pakje buskruid, hetwelk hij in den mond genomen had.

SPANJE.

MADRID, — 6 September.

De Courrier-wissel tusschen ons kabinet en dat van Parijs is zeer druk. Onder de verschillende schikkingen, waarmede deze beide kabinetten zich betrekkelijk de uitgifte van doorlopende schuld te Parijs bezig houden, schijnt ons gouvernement aan te dringen op die, dat de renten en de series van de geldlening bij *Guebhard* volgens de primitieve overeenkomst, in onze hoofdstad, zullen worden betaald; want, zoo deze tot dus verre te Parijs betaald geworden zijn, komt zulks daar van daan, dat men aldaar den verkoop der doorloopende schuld dulde: maar dewijl het fransch kabinet de bovengemelde uitgifte wil beperken, zoo is ons kabinet voornemens, om van de ouders van aardeelen in de geldleening bij *Guebhard* te vorderen, dat zij hunne dividenten in onze hoofdstad doen ontvangen want op die wijze zou ons gouvernement de kosten van wissel, commissie en anderen uitsparen, welke de betaling te Parijs hetzelve veroorzaakt.

ITALIE.

LIVORNO — 31 Augustus.

Brieven van Konstantinopel van den 17den dezer melden ons, dat de ontsteltenis, gisting en wanhoop aldaar den hoogsten trap bereikt hadden; dat de ingezetenen dagelijks vreesden, de slagtoffers van de woede en van de razernij der Muzelmannen te worden; dat de Franken en Grieken, welke gelegenheid daartoe gehad hebben, naar Scutari vertrokken zijn, terwijl anderen naar verre van de hoofdstad gelegen dorpen zijn geweken. Twee alhier gelegen hebbende engelsche oorlogs-brikken zijn, op bevel van den admiraal *Malcolm*, gisteren van hier naar Malta vertrokken, welke admiraal, volgens alhier loopende geruchten, last zou bekomen hebben, om alle de oorlogschepen onder zijne bevelen te vereenigen, om daarmede naar de Zwarte Zee te zeilen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, — 7 Augustus.

Een van Parijs gekomen courrier heeft den franschen ambassadeur bij ons hof, den hertog *de Laval de Montmorensy* brieven van rappel en zijne benoeming tot ambassadeur te Londen overgebragt. Men zegt, dat de graaf *de la Ferronays* tot zijnen opvolger bij ons hof benoemd is.

Onze fondsen zijn, in weerwil der geruchten wegens de reductie der renten van 5 op 4 p.c., op de door den *Oesterreichischen Beobachter* medegedeelde tijding van vrede, zeer gestegen.

RUSLAND.

ODESSA — 28 Augustus.

Men heeft alhier de tijding ontvangen, dat de stad Inada, den 18. Augustus, door den russischen admiraal *Greigh* is bemagtigd. De russen hebben aldaar gevonden 26 kanonnen, eenige mortieren en veel voorraad van ammunitie en levensmiddelen.

Een vaartuig dat den 26sten van Bourgas alhier is aangekomen heeft de tijding aangebragt, dat de generaal *Roth* op Rodosto was gerukt, om die plaats te bezetten.

PETERSBURG, — 2 September.

Alhier ziet het licht een keizerlijk manifest, waarbij de ligting van drie rekruten van de 500 man, door het geheele rijk, Grussinie en Bessarabie alleen uitgezonderd, wordt gelast.

GROOT-BRITTANIE.

LONDEN, — 13 September.

Het lagerhuis heeft, gedurende deszelfs zitting van 1828, 1379 rekesten doen drukken, en, gedurende de jongst afgeloopen zitting, 3194; te zamen 4573 rekesten. De aanwas van dat getal, vergeleken bij vroegere jaren, is ligtelijk uit te leggen door de twee groote vraagstukken, welke in die zittingen behandeld zijn geworden, te weten het intrekken van *the Tes and corporations-acts* en emancipatie der Iersche katholieken. *The Thimes* merkt hierop aan, dat het drukken van alle die rekesten veel geld gekost moet hebben en dat het tijd wordt, aan deze uitgaven paal en perk te stellen, aangezien het ongeoorloofd is, 's lands penningen op die wijze te verkwisten.

— Op den 1sten dezer, verzamelden zich ettelijke troepen wevers aan de onderscheiden poorten der stad Norwich en onderzochten de vracht-kaarten der karrelieden, om te onderzoeken of zij ook buiten de stad gefabrijceerde goederen voor de fabrijkanten van Norwich opgeladen hadden, makende luide hun oogmerk, om dezelve te vernielen, kenbaar. Eene talrijke troep werklieden heeft eenen wijk-meester eene doos, waarin zijde lag, die beneden den gewonen prijs gemerkt was, met geweld ontrukt. Eenige vermomde lieden zijn, in den loop derzelfde week, in de huizen van Norwich en ommestreken gedrongen en hebben de weefsels op de getouwen aan stukken gesneden, onder voorwendsel, dat dezelve beneden den behoorlijken prijs aangenomen waren.

— Onlangs is, in het graf van Sint-Cuthbert, te Durham, een gedeelte van eene bisschoppelijke kleeding gevonden, dat nog in den besten staat is. Een gouden kant, dat is een weefsel van zeer fijn goud, gedeeltelijk geplet, zonder eenig mengsel van zijden stoffen, heeft onder anderen nog volkomen dezelfde kleur en denzelfden glans als over negen honderd jaren. Een geborduurd opschrift, hetwelk voor het minstgeoefend oog leesbaar is, leert ons, dat deze kleederen door *Aelfled* aan *Frithstan* geschonken werden, hetgeen bewijst, dat het geschenk in het begin dertiende eeuw gedaan is geworden. Deze gedenkstukken zijn naar den Tower overgebragt, alwaar dezelve, onder opzigt van den heer *Peter*, een bekwaam oudheidskenner, voor rekening van het oudheidkundig genootschap, zullen geteekend worden.

— Ons dagblad *The Standard* kondigt aan, dat zekere doctor *Bedals*, van Manchester, openlijk aangenomen heeft, om dertig engelsche mijlen (omtrent 10 uren) binnen een enkel getij, al zwemmende afteleggen. Hij heeft 100 pond sterling te pande gegeven, dat hij dit kunststuk zal uitvoeren.

— Wij lezen in de courant van Boston, in Noord-Amerika, dat aldaar, in de gemeente Ecast-Keal, een huisgezin bestaat, waarvan niet een persoon, ten gevolge van verschillende toevallen, niet een of verscheiden zijner ledenmaten gebroken heeft. Zoo bij voorbeeld heeft de oude *Ellerby* (zoo heet het hoofd van dat huisgezin), zesmalen het dij-been gebroken. De oudste zoon heeft den hals verzwikt of geknakt en een been gebroken. De tweede zoon heeft beide dij-beenen gebroken; de derde zoon slechts een dijbeen. De oudste dochter heeft de beide armen en eene dij, en twee volgende dochters ieder een arm gebroken: in alles te zamen 16 gebroken ledenmaten van zeven personen.

— Te New-York wordt het geraamte van een opgegraven dier vertoont, hetwelk alle denkbeeld van grootte te boven gaat. Een been, hetwelk men veronderstelt, tot het kakebeen van dit monster der voor-wereld behoort te hebben, is twintig voeten lang en weegt alleen twaalf honderd ponden; de geringste geleeding van de ruggestreng heeft zestien duim middellijns.

Ieder der onderste ribben is negen voeten lang. Volgens de betrekkelijke evenredigheden, welke deze beenderen den ontleedkundigen opleveren, zou de zoo zeer uit hoofde zijner grootte verheven Mammouth, tot de grootte van dezen Behemot staan, gelijk een groote rat tot eenen olifant.

— Volgens de laatste berigten uit de Havannah had men aldaar volstrekt niets vernomen van de spaansche expeditie, die tegen Mexiko bestemd was. Toen het transportschip de *Bingham* door een storm van dit eskader gescheiden werd, had het vijftien dagen reis. Zeker schijnt het, dat deze expeditie te laat in dat jaargetijde gezeild is, daar, in de Mexikaansche Zee, van Junij tot September veel stormen en ook windstilten heerschen, en de zee geweldig hoog en dus gevaarlijk is voor oude schepen, zoo als die, waaruit de spaansche vloot bestaat. Ondertusschen is het vreemd, dat men in de Havan-

n..h geene tijding had van het verstrooijen van het eskader, want zoo de sterke stroom tusschen Cuba en Yucatan de schepen belet had om kaap Corrientes om te zeilen en den noordkant te bereiken, waar de hoofdstad gelegen is, zouden zij aan den zuidkant eene haven hebben kunnen vinden, van waar in één dag depêches hadden kunnen gezonden worden. Te rekenen naar de hoogte, op welke de *Bingham* van de vloot is afgeraakt, scheen de koers naar Campeche gerigt te zijn. Die stad zou van veel belang voor de Spanjaarden wezen ter bevordering hunner verdere oogmerken op Mexiko. Zij is groot, bevolkt en met wallen omringd, doch van weinig geschut voorzien. Het water is er ondiep, zoo dat alleen booten aan den wal kunnen komen; maar op eenigen afstand is eene goede ankerplaats. Men vindt er overvloed van levensmiddelen, waarvan veel naar de Vera-Cruz ter markt gebragt wordt. Het is dus meer dan waarschijnlijk, dat de Spanjaarden, zoo zij in staat geweest zijn, om het op zee uit te houden, eerst te Campeche zullen geland zijn, om vervolgens van daar naar de Vera-Cruz te gaan.

— Wij vernemen van Peru, dat de generaal *Gamara* den generaal *Lamarre* in het opperbevel over het Peruaansche leger opgevolgd is; men dacht aldaar, dat deze verandering onverwijld van eene vriendschappelijke schikking met Columbia gevolgd zou worden.

Van den 14 September,

Wij lezen heden morgen in het dagblad *The Sun* het volgende: „Wij hebben, van onzen correspondent te Douvres, de gewigtige tijding vernomen, dat het engelsche smaldeel bezit van den doortogt door de Dardanellen genomen heeft."

— Daar wordt hier veel van het herstellen van den heer *Huskisson* aan het hoofd der zaken gesproken. Het schijnt, dat men overtuigd geworden is, dat hij alleen in staat is, den handels-crisis, welke Engeland bedreigt, af te weren.

— De hertog van *Wellington* en de graaf van *Aberdeen* hebben, ll. zaturdag, conferentien met den franschen chargé d'affaires en den oostenrijkschen ambassadeur gehad.

— De Amerikaansche dagbladen, loopende tot den 16den Augustus melden, dat de heer *Jackson*, president van het congres der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, twee aanvallen van beroerte gehad heeft, welke voor zijn leven hebben doen duchten.

F R A N K R Y K

Parijs, — 15den September.

Bij koninklijke ordonnantie van den 13den dezer, worden, op het rapport van den minister van binnenlandsche zaken, de vier thans alhier bestaande inspecteurs van den boekhandel afgedankt en derzelver functien aan de commissarissen van policie door het geheele rijk opgedragen. De oorzaak dezer afstelling is, volgens het rapport van den minister, alleen in eene bezuiniging van 20,000 frs. te zoeken, als genietende ieder dier inspecteurs eene bezoldiging van 5000 frs. 's jaars.

— Op de beurs, heden middag ten vier uren, werd er gezegd, dat de heeren *Labourdonnaye*, *de Bourmont* en *de Montbel* door de heeren *Pasquier*, *d'Ambrageac* en *Simeon* in het ministerie vervangen waren. Het departement van financien zou den heer *de Villèle* opgedragen zijn geworden; doch daar deze president van den raad van ministers wilde wezen, en de prins de *Polignac* dien post niet had willen afstaan, zou hij dat departement van de hand gewezen hebben.

— Het lijk van den graaf *Daru* is gisteren plegtig ter aarde besteld. Verscheiden lofredenen zijn op zijn graf uitgesproken. Zoo heeft de heer *Sylvestre de Sacy* de deugden van den overledene als huisvader geroemd; de heer *Cuvier* zijne letterkundige verdiensten geprezen, de heer *de Mirbel* van zijne onkreukbare braafheid gewaagd, en hebben de heeren *Ternaux* en *Leroy* het verlies betreurd, dat koning en vaderland door zijnen dood ondergaan hebben, op een oogenblik, waarin de volks-vrijdommen op nieuw bedreigd worden. Onder de menigte aanzienelijke en geleerde mannen, die dit lijkfeest bijwoonden, bevond zich ook de heer *de Vamenil*, gewezen minister van het publiek onderwijs.

— Te Marseille wordt, door eene te dien einde opgerigte maatschappij, eene stoomboten-dienst op de Middellandsche Zee, van Frankrijk naar de Levant, tot stand gebragt, hetwelk onnoemelijke voordeelen voor onze betrekkingen van allerhanden aard met die landen zal opleveren.

— In de Pijreneën is in de afgeloopen week sneeuw gevallen; ook in Spanje, en zelfs in de omstreken van Madrid en van San Ildefonso, heeft het, volgens berigten van daar, in het begin dezer maand gesneeuwd.

— Van Alexandrie, in Egijpte, wordt, onder dagteekening van den 11den Julij, gemeld, dat *Ibrahim*-pacha, sedert eenigen tijd, in die stad terug is en dat *Mehemed-Ali* heeft hem het bestuur over de zaken van oorlog, van marine en van binnenslands geheel toebetrouwt. Hij betoont onbegrijpelijk veel activiteit in zijn bestuur. Alle de beambten worden naauwkeurig nagegaan en de minste ongetrouwheid, het geringste verzuim, wordt zeer zwaar gestraft. Vooral het tuighuis en de marine houden de aandacht van de beide pacha's, vader en zoon, zeer gaande. Men heeft zelfs den ouden pacha hooren zeggen, dat hij, binnen vijf jaren, vijf groote linie-schepen in de haven wilde doen bouwen. Alexandrie zelf wordt zeer versterkt en neemt allenskens de gedaante eener vesting aan.

— Ons is de volgende brief medegedeeld geworden, aan boord van het voor Algiers gestationneerde linie-schip *la Providence*, den 26 Augustus jl., geschreven:

„Sedert den, door de Algerijnen, onze vlag aangedane smaad, verwacht de geheele équipage van ons schip het oogenblik van den aanval met ongeduld. Wij zouden zeker moedig strijden; maar de kommandant heeft niet raadzaam geoordeeld, met de enkele scheepsmagt, die de blokkade uitmaakt, den aanval te wagen, en verwacht de aankomst der bombardeer-galjoten en der bevelen van het gouvernement. Intusschen zien wij geene flotille opdagen, en het jaargetijde nadert, waarin men het land niet meer durft naderen. De kleine schepen, welke uit Frankrijk komen, om bevelen aan den heer *de la Bretonnière* over te brengen, verhalen nog steeds, dat de bombardeer-galjoten uit Toulon zullen vertrekken; maar het schijnt, dat er veel weifeling in de bevelen van het gouvernement heerscht. De Bedouinen worden stouter, naarmate hunne wandaden ongestraft blijven, en, zij zullen, indien de ontworpen expeditie geene plaats heeft, onzen zee-handel den doodslag toebrengen."

Een onzer dagbladen merkt hier op aan, dat de fransche courantiers ten minsten sints twintig maanden Algiers bedreigen. De groote armee van *Napoleon*, vervolgt hetzelve, won den veldslag van Ulm, op den 14den October 1805, maakte zich, tien dagen daarna, van deze ontzaggelijke vesting, met een geheel leger en van al het materieel in dezelve, meester; ditzelfde leger overwon te Werdingen, te Caldiero, te Diernstein en te Austerlitz, alwaar het Oostenrijk den vrede voorschreef; het overwon de Pruissen te Jena, vervolgens, met dezen, de Russen te Lubek, Eijlau, Heilsberg, en Friedland, alwaar de overwinnaar nogmaals den vrede voorschreef; en dit alles in minder dan twintig dagen.

Nog vernemen wij, aangaande deze expeditie naar Algiers, dat de heer *Bourrièe*, kapitein bij de artillerie, naar Toulon gezonden is, om aldaar congrevische vuurpijlen te vervaardigen, welke tot den aanval op die stad zullen moeten strekken. Intusschen hebben de menigvuldige met die vuurpijlen genomen proeven tot dus verre groote sommen gekost en zeer geringe resultaten opgeleverd. Niet zeer snel van beweging zijnde en eene groote oppervlakte hebbende, worden zij, door het geringste windje, dikwijls van hunne bestemming gedreven. Men heeft dezelve nu, om daarin te verhelpen, met eenen ijzeren laadstok voorzien, waardoor zij, tot op een zeker punt, echter niet ten vollen, belet worden, van het doel te wijken. Men verzekert, dat de Pruissen, welke, te Leipzig, en de Engelschen, die, te Waterloo, gebruik van deze pijlen gemaakt hebben, over derzelver effekt geenszins voldaan geweest zijn.

MARKT-PRIJZEN der Stad Breda,

van den 11 September 1829.	G. Ct.
Het Mudde Tarwe.	f 11,59
» » Rogge.	- 5,37
» » Boekweit.	- 4,30
Fijn Tarwen Meel of Bloem Ned. pond.	- 0,40
Grof » » idem.	- 0,20
Boter idem.	- 0,70
't ¾ Ned. pond Fijn Tarwe Brood.	- 0,20
De 1 » » Grof. idem.	- 0,20
De 1 » » Boekweit.	- 0,16
De 3 » » Roggen Brood.	- 0,29
Zand Aardappelen (Vat of Mudde).	- 2,00
Het 1000 Eiken Telhout.	- 3,00
» » Doof Hout.	- 1,90
De kar Spaanders.	- 3,30
» » Struiken.	- 3,30
De 100 Mutsaard	- 3,20

Advertentiën.

71 jaren bereikt hebbende. Van welk voor ons zoo treffend en smartelijk verlies wij door deze aan alle hare en onze vrienden en bekenden kennis geven.

SCHIEDAM, 12 September 1829.

T. B. J. BREMMER,
P. W. BREMMER,
geb: VAN RHIJN,
J. BROEKHALS,
J. BROEKHALS,
geb: J. KNIPSCHEER.

---

† † Op Dingsdag den 22den September 1829, en volgende dagen, groote verkooping van SPIEGELS en PLATEN, in het gewone vendu-huis, op de *Havermarkt*, te BREDA.

Daags te voren te zien.

BREDA, den 22 September, 1829.

G. VAN DEN ENDEN, *Griffier.*

TE KOOP OF TE HUUR.

Een PIANO FORTE; iemand hierop reflecterende adressere zich de uitgevers dezer.

TAALKUNDE.

Er zal, met 1e October aanstaande, door den heer FONTIER, *Conrector* bij de *Latijnsche Scholen* dezer stad, van 5 tot 6 uren 's avonds, de Zaturdagen uitgezonderd, een bijzondere *Cursus* in de *Fransche Taal* en *Letterkunde* en *uiterlijke welsprekendheid* (*Declamatie*), alsmede in den *Briefstijl* gegeven worden. De prijs voor ieder Leerling is *f* 4,00. Men kan zich van heden af te dien einde bij bovengemelden vervoegen.

N. B. Voormelde *Conrector* is ook gemagtigd tot het geven van bijzondere lessen in de *Engelsche*, *Nederduitsche*, *Latijnsche* en *Grieksche talen*.

De prijs dezer lessen is als volgt:

Een uur per dag, de Zaturdagen uitgezonderd:

Voor een persoon alleen	Ned. *f*	9,00
—— twee personen	——	12,00
—— drie ——	——	15,00
—— vier ——	——	18,00
—— vijf ——	——	21,00
—— zes ——	——	24,00 etc.

** Commissarissen Directeuren van het TEEKENINSTITUUT der Stad *Breda*, brengen bij deze ter kennisse van de Ingezetenen dezer Stad, dat de cursus voor de HANDTEEKEN- EN BOUW-TEEKENKUNDE, voor dit jaar, zal aanvangen met den 1e October aanstaande, en dat tot de Inschrijving der namen, van die, welke genegen zijn, daar aan deel te nemen, zal worden gevaceerd op Donderdag en Vrijdag den 17den en 18den dezer, des namiddags ten 3 ure, in het lokaal voor het TEEKENINSTITUUT, Wijk A. No 26 in de Eindstraat.

BREDA, den 12den September 1829.

Commissarissen Directeuren voornt.
F. A. WERDEN.
M. J. F. VAN TETS.
P. L. FAES.
W. VERLEGH.

VERKOOPING.

Mr. D. BEENS, openbaar Notaris, resideerende te *Breda*, als daartoe benoemd bij vonnis van de Regtbank van eersten Aanleg, zitting houdende te *Breda*, de dato 31 Augustus 1829, behoorlijk geregistreerd, zal, te *Breda*, op de navolgende dagen en plaatsen, des avonds ten zes ure, vaceren, om aldaar op den voet en ten overstaan als bij de wet van den 12den Junij 1816 is geregeld, aan de hoogst en meestbiedende publiek te veilen en te verkoopen de navolgende HUIZEN en ERVEN, nagelaten door wijlen den Wel Edelen Heer *J. P. VAN DER BORGHT*, in leven oud Burgemeester der stad *Breda*, en vrouwe *W. J. VAN DEN EIKENBOOM*.

1. KOOP. Eene zeer aanzienelijke, hechte, sterke en weldoortimmerde HUIZINGE, KOETSHUIS, STALLINGE, HOF, PLEIN en ERVE, gestaan en gelegen te *Breda* aan de Noord zijde van de Veemarkstraat, uitkomende op Stads Erve, gekwoteerd Litt: D. no. 148. — Aantevaarden den 2 Februarij 1830.

2. KOOP. Eene HUIZINGE en ERVE, waarvan het beneden gedeelte tot een KOETSHUIS is geapproprieerd, gestaan en gelegen als voor, aan de West zijde van de Sint Anne-Straat, gekwoteerd Litt: D. no. 165; — Aantevaarden op het geven van den finalen slag.

3. KOOP. Eene HUIZINGE, PLEIN en ERVE, van ouds genaamd den *Zwarten Ring*; gestaan en gelegen als voor, aan de Oost zijde van de Eindstraat, gekwoteerd Litt: A. no. 27; — Aantevaarden den 1. November 1830, als zijnde tot dien tijd in huur bij *M. BROGTHROP*, voor *f* 130-00 's jaars.

4. KOOP. Eene HUIZINGE en ERVE, gestaan en gelegen als voor, aan de Noord zijde van de Houtmarkt, gekwoteerd Litt: A. no. 374; — Aantevaarden den 1 November 1829, als zijnde tot dien tijd in huur bij *J. MAAS*, voor *f* 44-00 's jaars.

5. KOOP. Eene HUIZINGE, STALLINGE, HOF en ERVE, groot te zamen omtrent 55 Roeden en 30 Ellen, gestaan en gelegen als voor, op de *Donk* aan de Wal, gekwoteerd Litt: C. no. ; — Aantevaarden den 1. Maart 1830, als zijnde tot dien tijd in huur bij *PIETER VAN STEEN*, voor *f* 150-00 's jaars.

6. KOOP. Eene HUIZINGE, KOETSHUIS, STALLINGE en ERVE, genaamd het *Hof van Londen*, gestaan en gelegen als voor, aan de Oost zijde van de Waterstraat, gekwoteerd Litt: B. no. 154, — Aantevaarden den 1. November 1829, als zijnde tot dien tijd in huur: de HUIZINGE bij *C. MARTENS*, voor *f* 75-00, en het KOETSHUIS en STALLINGE bij den Heer *P. N. JANSSEN* Cz. voor *f* 15-00 's jaars.

7. KOOP. Eene hechte, sterke en weldoortimmerde HUIZINGE, HOF en ERVE, gestaan en gelegen als voor, aan de Zuid zijde van de Karnemelkstraat; Litt: B. no. 138. — Aantevaarden den 1. Mei 1833, als zijnde tot dien tijd in huur bij den Heer Mr. *P. GOUVERNEUR* voor *f* 250-00 's jaars.

8. KOOP. Eene HUIZINGE, PLEINTJE en ERVE, genaamd de *Witte Wan*, gestaan en gelegen als voor, aan de West zijde van de Eindstraat, gekwoteerd Litt: B. no. 35. — Aantevaarden den 1. Mei 1830 of 1832, als zijnde alzoo in huur bij *J. LANGENBERG* voor *f* 110-00 's jaars.

De 1ste zitdag zal gehouden worden in het Koffijhuis het *Gouden Kruis*, bij *F. J. DIEUDONNÉ*, op Maandag den 28 September 1829. En de 2de in de *Stads Herberg*, bij *A. DEKKERS*, op Maandag den 12 October daaraanvolgende.

De voorschreven Huizen enz. zijn daags voor den 1e en 2. zitdag te zien, doch, wat betreft de Huizen onder de 1, 2. 7. Koopen vermeld te bezigtigen, adressere men zich, op die dagen, bevorens bij den Heere *P. N. JANSSENS*, in de Karrestraat, te *Breda*.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris.

VERKOOPING.

Mr. *L. BEENS*, openbaar Notaris resideerende te *Breda*, zal, voor zijne principalen, op Maandag den 21 September 1829, des avonds ten zes ure, in het Koffijhuis van *J. VAN RIEL*, genaamd het *Hof van Holland*, te *Breda*, publiek en voor alle man opveilen en veertien dagen daarna finaal verkoopen.

1. KOOP. Eene hechte, sterke, weldoortimmerde en zeer goed ter nering staande HUIZINGE, PAKHUIS, PLEIN en ERVE, genaamd de drie *Aschtonnen*, gestaan en gelegen te *Breda*, aan de Zuidwest zijde van de Vischmarktstraat, uitkomende met het Pakhuis aan de Havermarkt, gekwoteerd Litt: C. no. 297.

Aantevaarden met den 1 Mei 1830, als zijnde tot dien tijd in gebruik bij den Heer *P. VAN SIEBERGEN*.

2. KOOP. Een groot en ruim PAKHUIS, staande te *Breda*, uitkomende in de Steeg achter de Vischbanken, nevens de huizinge genaamd de *Zalm* aan de Haven.

Aantevaarden met den 1. April 1830, als zijnde tot dien tijd in huur bij den Heer *T. WIJS*, voor *f* 50-00 's jaars.

Zijnde voorgemelde huizinge en pakhuis te zien daags voor den 1sten en 2den zitdag.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van gemelde Notaris.

TENTOONSTELLING

VAN DE

STAD PARYS IN RELIEF,

in den Schouwburg binnen BREDA.

Deze TENTOONSTELLING zal plaats hebben van Maandag den 14den tot Zaturdag den 19 September aanstaande. De eigenaar durft zich vleijen, dat deze TENTOONSTELLING en andere MERKWAARDIGHEDEN, aan de liefhebbers van schoone Kunsten en Wetenschappen alleraangenaamst zullen zijn, waarom hij op een talrijk bezoek durft hoopen. De entree is bepaald op 25 cents ieder persoon.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.